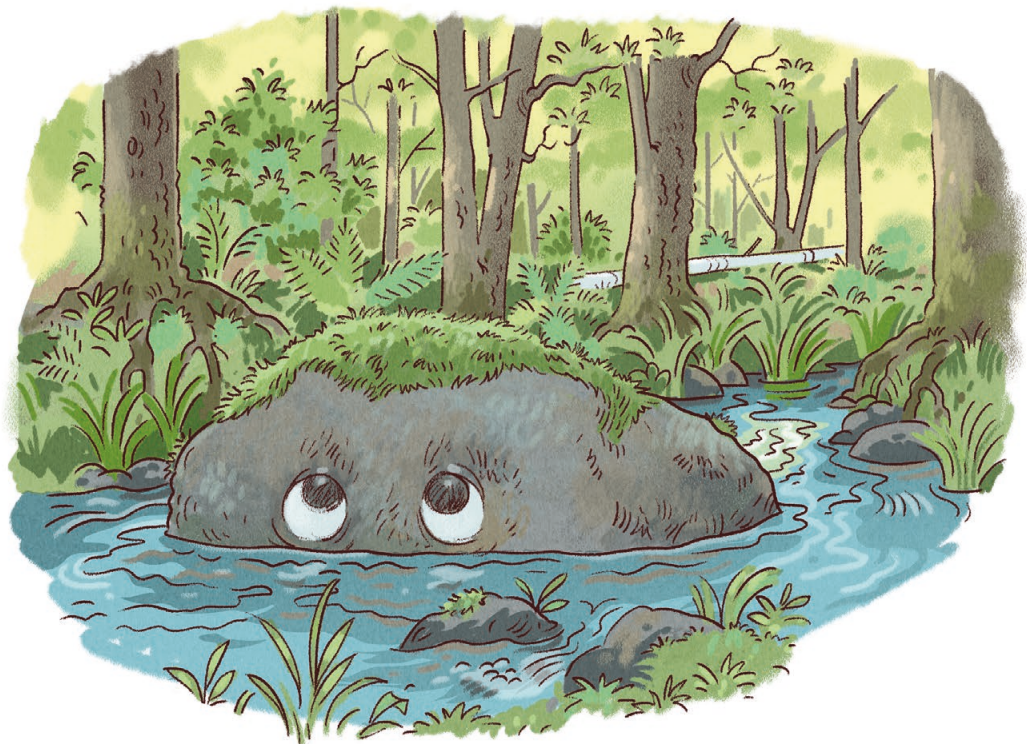

LUMP

ÖNSKAR SIG ETT ÄVENTYR

Oskar Jonsson

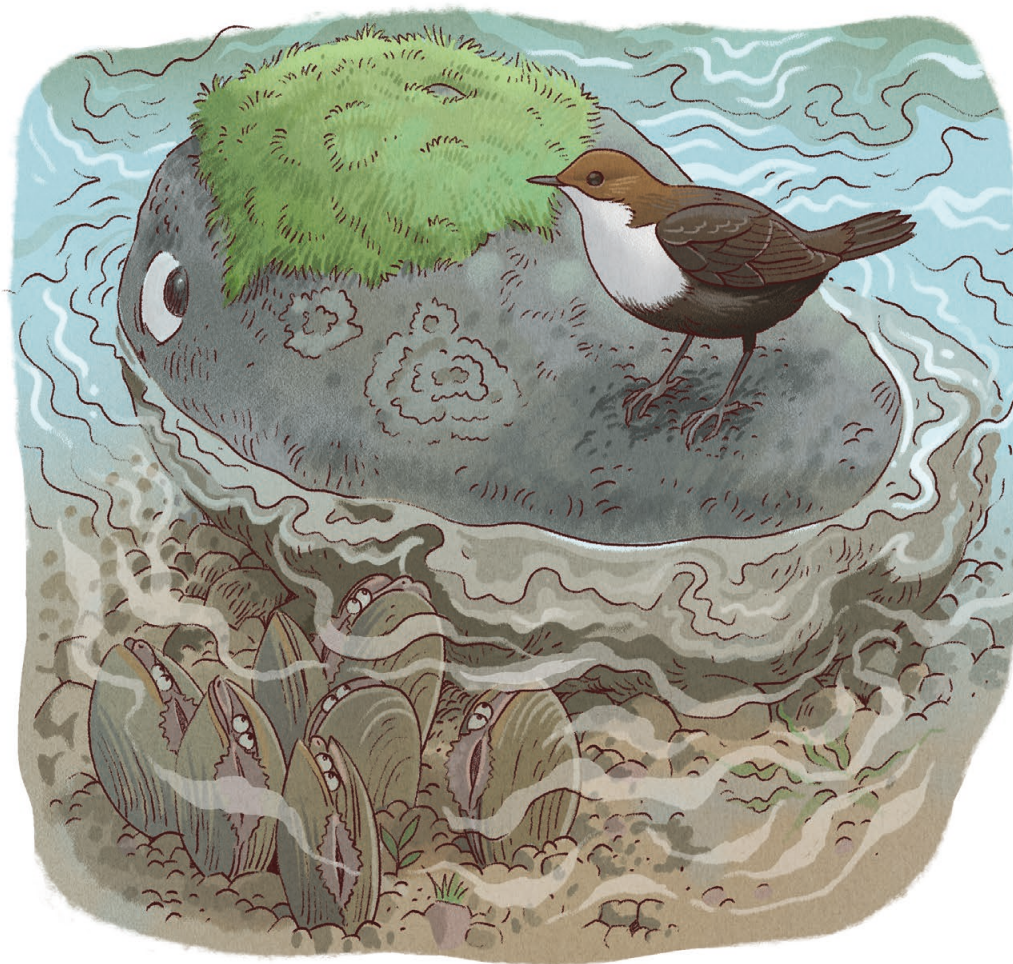

Jag är Lump, den stora stenen mitt i bäcken. En riktig klumpeduns som ingen flyttar på. Jag har legat här i vattnet så länge jag kan minnas.

Men ibland funderar jag på hur det skulle vara att se sig om i världen. Tänk att få rulla iväg på ett riktigt äventyr. Tänk att ha vingar – eller ben! Men det går inte, jag är ju en sten. Gammal och grå med mossor på.

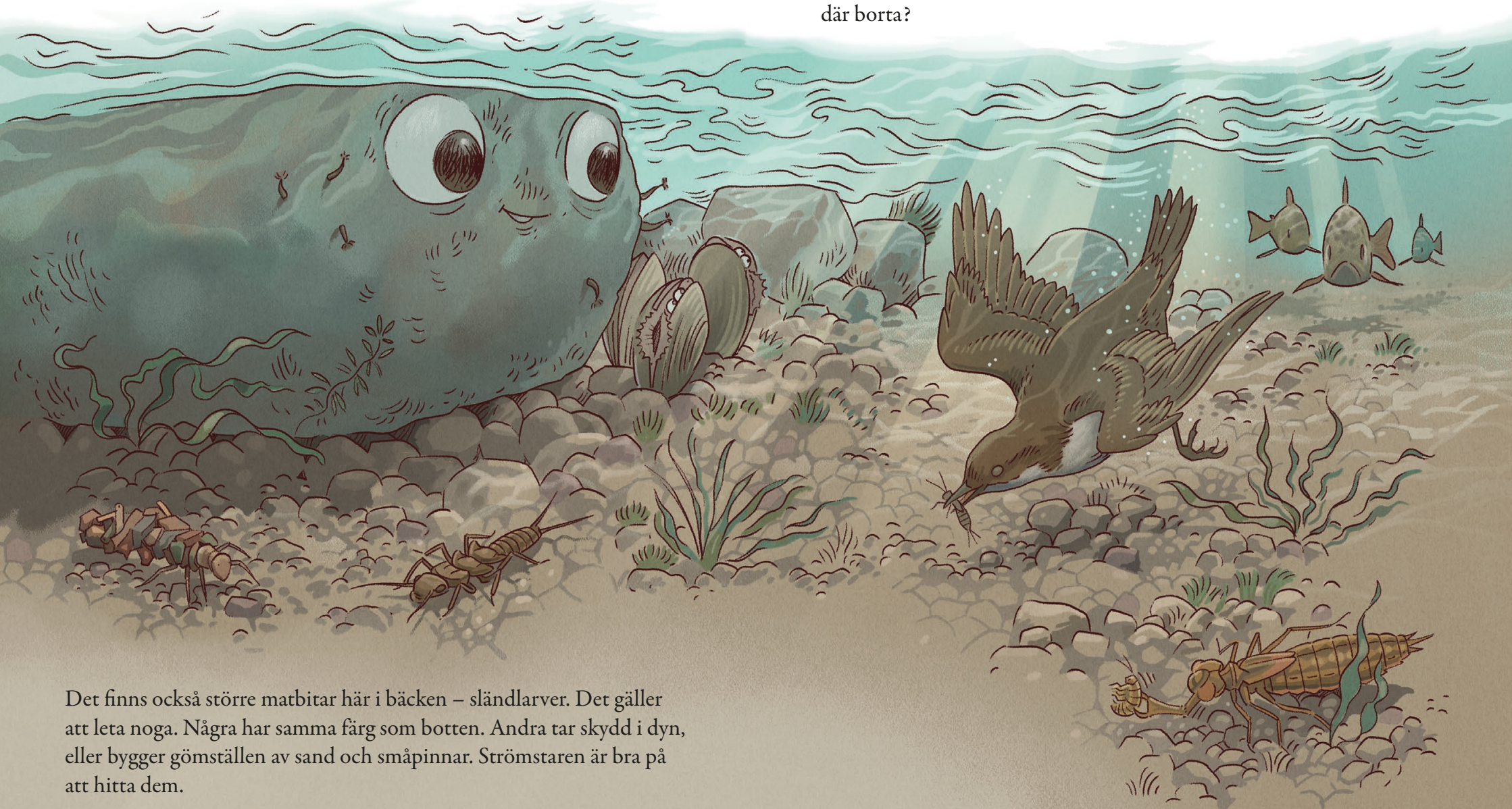
Dagarna går här under alarnas trädkronor. Ibland är bäcken full av vatten. Jag hamnar under ytan när det forsar och brusar. Men det är inte farligt, jag är ju en sten! Andra dagar porlar bäcken mjukt och stilla längs mina sidor.

Mina närmaste vänner är flodpärlmusslorna. De ligger stilla som jag, men de har faktiskt en fot. De kan bli tvåhundra år. Själv är jag urgammal. Andra vänner brukar också hälsa på. Min rygg är lagom platt för fåglar som behöver släcka törsten eller ta ett dopp.

Strömstaren kommer ofta hit. Den behöver inte tvätta sig ren, för den dyker och simmar jämt ändå. Det är så skönt när den pickar i sig knottlarverna som brukar sätta sig på mig. De kliar!

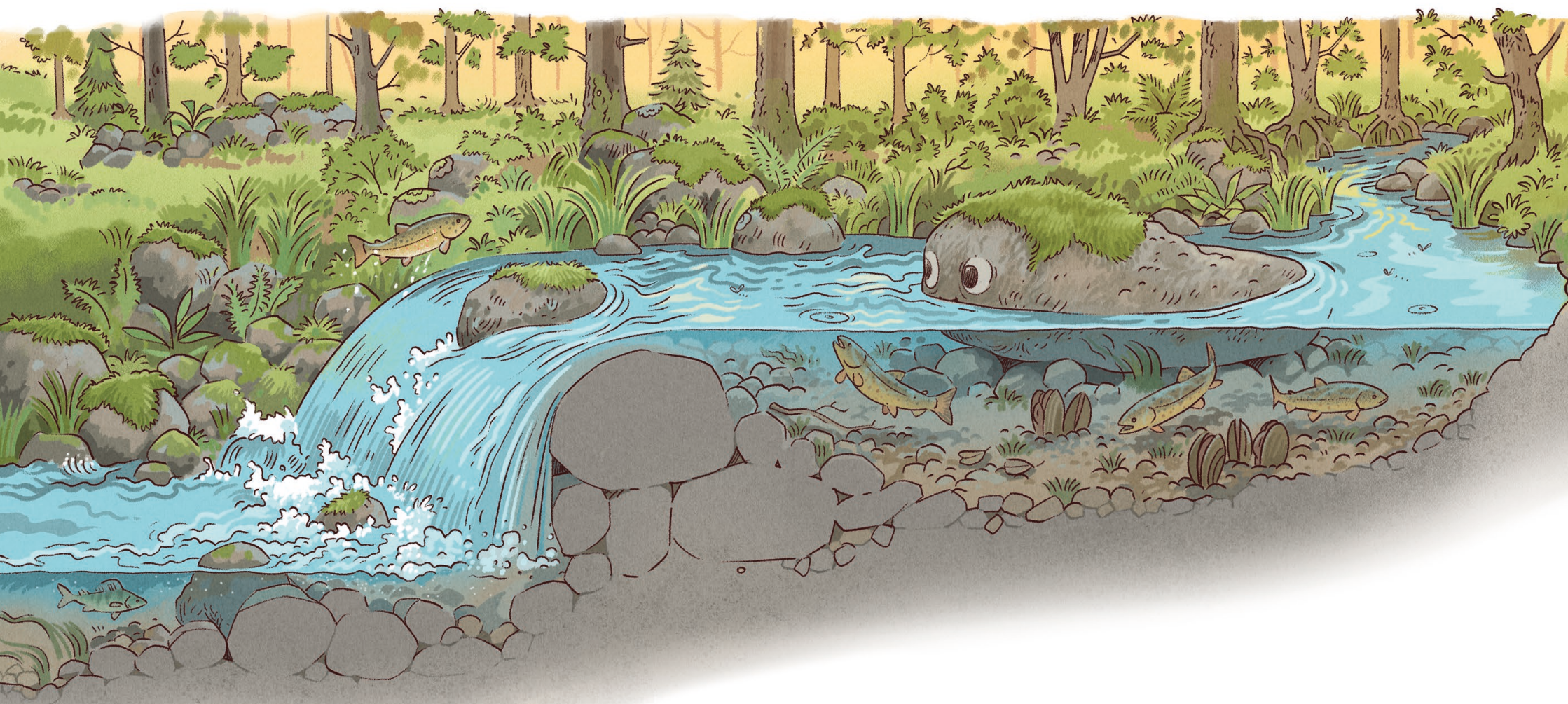
Men hördu strömstare, ta inte alla! Larver och småkryp behövs. De äter gamla växter så att bäcken inte blir full av ruttna löv. Och maten ska räcka till fler. Bäckens småkryp måste passa sig! Trollsländans larv är som en mini-krokodil. Den äter andra larver. Men nu får den själv se upp. För vad är det som kommer simmande där borta?

Det finns också större matbitar här i bäcken – sländlarver. Det gäller att leta noga. Några har samma färg som botten. Andra tar skydd i dyn, eller bygger gömställen av sand och småpinnar. Strömstaren är bra på att hitta dem.

Ett stim med öringar! Öringar är nyfikna fiskar, de vill utforska varje vattenström och se vart den leder. Bäckarna är deras vägar. Det gör ingenting att vattnet forsar. De kan till och med hoppa uppför ett vattenfall! Öringar är snabba fiskar som simmar långt. De har varit nästan överallt, kanske ända borta vid platsen där vattnet rinner ut i havet.

När flodpärlmusslorna vill sprida sig har de nytta av öringarna. Musslornas larver klamrar sig fast på fiskarnas gälar och får åka snålskjuts.

Men de kommer alltid tillbaka. En gång var de små yngel som föddes ur ägg som deras mamma lagt i gruset på bäckens botten.

I skymningen kläcks sländor och knott ur vattnet. Luften surrar av flygande småkryp. Några ramlar i vattnet. Då är öringarna snabbt framme! Men vad är det som låter? Swish, swish ...

Det är fladdermössen som har vaknat. De vill helst äta på natten. Men hur kan de fånga sina byten i mörkret? Jo, de piper och använder sina öron! När pipet studsar på ett småkryp kan fladdermössen lista ut var maten finns.

Fler djur är vakna på natten. Näbbmusen kommer ut ur sitt bo i strandkanten. Den är bra på att simma och kan hålla andan i tjugo sekunder! Bäckens är som en näbbmusrestaurang. Snäckor, märlor, bäckbaggar, larver, småfisk och grodyngel står på menyn.

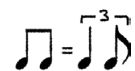

I gryningen kommer en utter plaskande. Precis som näbbmusen har den en håla någonstans i strandkanten. Kanske finns det några ungar där som den har matat hela natten? Fisk, kräfter och grodor smakar bäst.

Nu glittrar solen i bäcken. Uttern är trött och slumrar en stund på min mjuka mossor. När den vaknar och slickar sig om nosen hör jag musslorna viska något till öringarna: "Göm er under stenen!"

Jag är Lump, en mossig klumpeduns. I bäcken blir jag kvar och kommer ingenstans. Men spännande saker händer här varje dag, både över och under ytan. Att bara vara still är faktiskt också ett riktigt äventyr. Vill du komma hit och uppleva det med mig?

Jag sätter mig vid bäcken

Text & musik Oskar Jonsson

LYSSNA!

C G7
 Jag sät - ter mig vid bäck - en på en mos - sig sten är med om mas - sa sak - er när jag
 C C7 F Bb F
 vi - lar mi - na ben 1. Pla - ho! En gro - da gör ett hopp. Skvätt
 2. Tjo - blink! En En slän - da glän - ser blått. Aj
 3. Blink
 F C C7 F
 skvätt! En få - gel tar ett dopp. Pla - dask! En
 aj! Det kryll - lar ut - av knott. Tjo -
 Bb F Dm7 G7 C
 ör - ing hop - par till. Det är spän - nan - de att ba - ra sit - ta still,
 (Kom hit och sätt dig om du vill!)

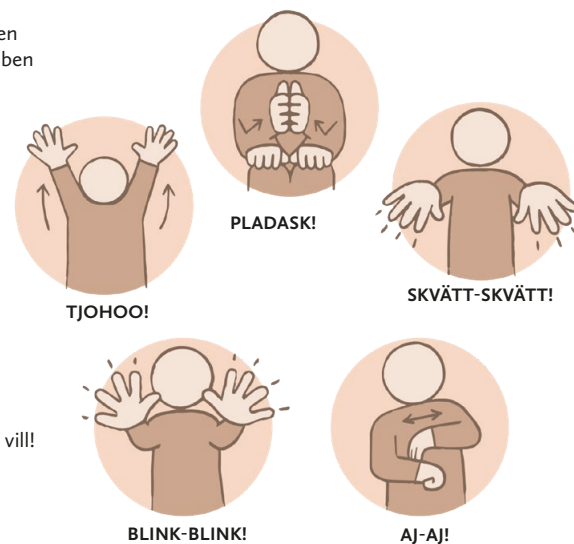
Jag sätter mig vid bäcken på en mossig sten
är med om massa saker när jag vilar mina ben
... (Gå till 1.)

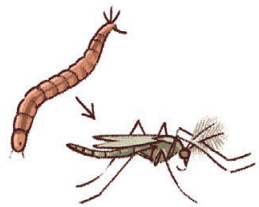
3.
... Blink blink! En slända glänser blått
... Aj aj! Det kryllar utav knott ...

2.
... Tjoho! En groda gör ett hopp
... Svätt skvätt! En fågel tar ett dopp...

1.
... Pladask! En öring hoppar till
... Det är spännande att bara sitta still.
(Börja om, lägg till 2, sedan både 3 och 2)

Avslutning: ... Kom hit och sätt dig om du vill!

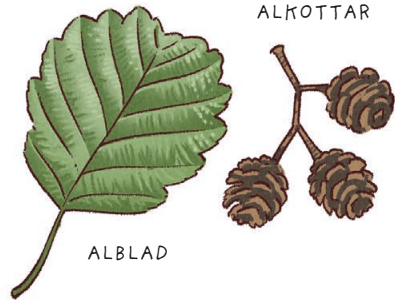

FJÄDERMYGGA

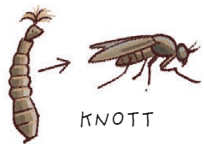

AL

ALBLAD

ALKOTTAR

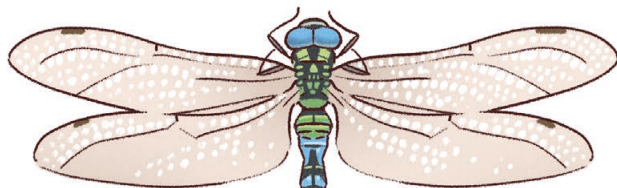

KNOTT

TROLLSLÄNDA

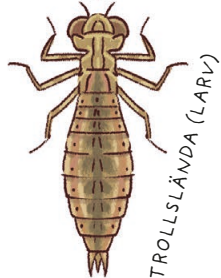
BÄCKBAGGE

NATTLÄNDA

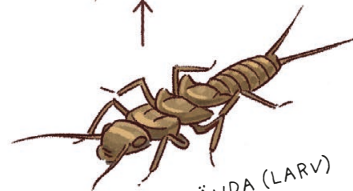
NATTLÄNDA (LARV)

TROLLSLÄNDA (LARV)

BÄCKSLÄNDA

BÄCKSLÄNDA (LARV)

SÖTVATTENSMÄRTA

FLODHÄTTESNÄCKA

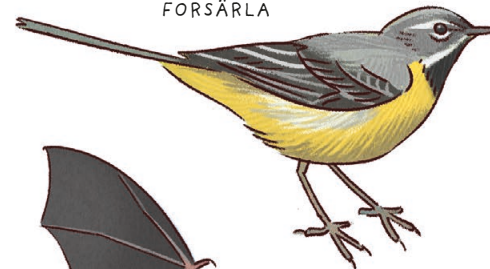

FLODPÄRLMUSSLA

VANLIG GRODA

FORSÄRLA

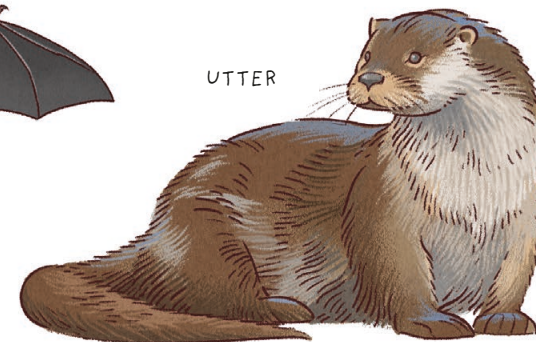
STRÖMSTARE

FLADDERMUS

VATTENNÄBBMUS

UTTER

BÄCKNEJONÖGA

BÄCKÖRING

Lump är stenen mitt i bäcken som
drömmer om att ge sig ut i den stora världen.
Men kanske finns äventyret på närmare håll än Lump anar?

Den här boken har finansierats av *Grip on Life*, ett projekt som arbetar för att kombinera ett modernt och aktivt skogsbruk med hänsyn till skogens värdefulla vattendrag och våtmarker. Målet är att förbättra miljön och förutsättningarna för djur och växter som lever i vattendrag och våtmarker i skogslandskapet.

Mer information finns på www.griponlife.se

Ladda ner boken här!

© 2023 Skogsstyrelsen

TEXT, ILLUSTRATIONER OCH GRAFISK FORM Oskar Jonsson

REPRO OCH TRYCKNING Tryckeri, Stibo Complete

ISBN 978-91-986297-7-4

Med bidrag från Europeiska unionens LIFE-program

Utgivaren har ansvaret för innehållet i boken, som inte ska tolkas som Europeiska unionens eller EU-kommissionens officiella ståndpunkt.